

ด่วนมาก

ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๘๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘ มิถุนายน ๒๕๒๑

เรื่อง การขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประกวดราคาจ้างก่อสร้างของทางราชการ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๒๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกที่ สร ๑๐๐๑/๒๕๐ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๑
และเอกสารประกอบ รวม ๑๓ แผ่น

ตามที่ได้ยื่นยันมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการประกวดราคาส่งก่อสร้างของทางราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ และให้ถือปฏิบัติต่อไปได้ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประกวดราคาส่งก่อสร้างของทางราชการ ตามหนังสือที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๒๑ ซึ่งสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องให้สำนักงาน ป.ป.ป. และสำนักงานประมาณพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสำเนาทะเบียนและเอกสารประกอบที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๒๑ ลงมติ

๑. เห็นชอบด้วยกับมาตรการฯ ที่แก้ไขใหม่ตามที่สำนักงาน ป.ป.ป. เสนอและให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติต่อไป

๒. ในกรณีที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจใดมีเหตุจำเป็นหรือมีปัญหาในทางปฏิบัติ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณาอนุมัติผ่อนผันการปฏิบัติตาม

มาตรการดังกล่าวได้เป็นครั้งคราว และให้แจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ป. สำนักงานคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดินทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นที่ได้ผ่อนผันทุกครั้งด้วย

จึงเรียนยืนยันมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป ขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการและ
รัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

ปลั่ง มีจุล

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๒๘๒๓๖๐๖

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.....

ที่.....สร ๑๐๐๑/๒๕๐.....วันที่.....

เรื่อง.....การขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประกวดราคาจ้าง
ก่อสร้าง

เรียน ท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (พลโท บุญเรือน บัวจรรณู)

ตามที่ได้มีบัญชาให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประกวดราคาส่งก่อสร้างของทางราชการ ตามหนังสือ ที่ สร ๐๒๐๓ /ว ๑๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๒๑ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กส ๐๒๐๓/๘๖๒๕ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๒๑ ดังแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องให้สำนักงาน ป.ป.ป. ในฐานะเป็นเจ้าของเรื่องในการพิจารณากำหนดมาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับวิธีการประกวดราคาส่งก่อสร้างของทางราชการนี้ และส่งให้สำนักงบประมาณ ในฐานะเป็นส่วนราชการที่ได้ร่วมพิจารณากำหนดมาตรการนี้เสนอคณะรัฐมนตรีด้วย

หน่วยงานทั้งสองได้แจ้งผลการพิจารณา โดยมีความเห็นแยกเป็นแต่ละกรณีเรียงตามลำดับหัวข้อที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ดังปรากฏตามเอกสารหมายเลข (๑) ที่แนบ

ขณะเดียวกัน สำนักงาน ป.ป.ป. ได้มีหนังสือเชิญผู้แทนของส่วนราชการทุกกระทรวง หน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจอื่นในส่วนกลาง โดยเฉพาะที่เห็นว่ามียกงบประมาณค่าก่อสร้างมาก และเป็นหน่วยงานปฏิบัติ รวม ๕๐ หน่วยงาน การประชุมจัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๑ มีผู้แทนของหน่วยงานใหญ่ รวมถึงหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมชลประทาน) กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) เข้าร่วมประชุมปรึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็น และร่วมกันพิจารณาแนวทางที่จะแก้ไขปรับปรุงมาตรการเพื่อการป้องกันฯ ดังกล่าว ให้เหมาะสม ทั้งนี้ โดยมีผู้แทนของส่วนราชการและคณะอนุกรรมการ ป.ป.ป. ฝ่ายวิจัย ซึ่งมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดมาตรการนี้ เข้าร่วมด้วย

ความเห็นของที่ประชุมส่วนใหญ่ลงความเห็นให้มีการแก้ไข ปรับปรุงข้อความ และถ้อยคำตามหนังสือ ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๒๑ ในบางหัวข้อเสียใหม่เพื่อความเหมาะสมชัดเจน และเพื่อตัดปัญหาความเข้าใจผิดในการตีความของหน่วยปฏิบัติ และหน่วยซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบในภายหลังด้วย

บัดนี้ สำนักงาน ป.ป.ป. ได้สรุปผลการพิจารณาและเสนอขอแก้ไข ปรับปรุง มาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับวิธีการประกวดราคาก่อสร้าง ตามความเห็นของที่ประชุม ซึ่งได้จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว มาเพื่อขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เอกสารหมายเลข (๒) ที่แนบ

กระผมพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับวิธีการประกวดราคาก่อสร้างของทางราชการที่ได้แก้ไข ปรับปรุงใหม่ตามที่ สำนักงาน ป.ป.ป. เสนอ นอกจากได้พิจารณาโดยคำนึงถึงข้อขัดข้องของหน่วยงานซึ่งเป็น ผู้ปฏิบัติแล้ว ยังได้ระบุเป็นหลักการโดยชัดแจ้งว่า มาตรการที่กำหนดขึ้น มุ่งหมายก็เพื่อให้ เป็นแนวทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ ขอให้พิจารณาทบทวนก็ได้รวมอยู่ในข้อแก้ไขคราวนี้ด้วยแล้ว

อย่างไรก็ดี มาตรการที่แก้ไขใหม่ในคราวนี้ กระผมเห็นว่า หากมีส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจใดมีเหตุจำเป็น หรือมีปัญหาในทางปฏิบัติโดยเฉพาะในระยะ เริ่มต้น บางกรณี เช่น ข้อ ๑.๑ และ ๒.๑ เมื่อมีเหตุผลสมควร ก็ขอให้เสนอขออนุมัติ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาผ่อนผันได้เป็นครั้งคราว โดยขอให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่ได้ขอผ่อนผันแจ้งสำนักงาน ป.ป.ป. และสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (ก.ต.ง.) ทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและความจำเป็นทุกครั้งที่มีการผ่อนผันด้วย

กระผมเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นเรื่องด่วน ในวันอังคารที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๑ เพื่อให้บางกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมี ข้อขัดข้องสามารถดำเนินการต่อไปได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและมีบัญชา

(ลงชื่อ) พลตรี ประkob จารุมณี

(ประkob จารุมณี)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๑

ด่วนที่สุด

ที่ สร ๐๓๐๘/๑๒๓๖๐

สำนักงบประมาณ

๕ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เรื่อง ความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประกวดราคาส่งก่อสร้างตามมติ
คณะรัฐมนตรี

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร ๑๐๐๑/๑๓๑๒ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๒๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอทราบความเห็นต่อปัญหาที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เสนอขอให้พิจารณาบททวนมติคณะรัฐมนตรีที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๒๑
เรื่องการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประกวดราคาส่งก่อสร้างของทางราชการ ภายในวันที่ ๕
พฤษภาคม ๒๕๒๑ เพื่อจกนำเสนอท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาโดย
ด่วนต่อไป นั้น

สำนักงบประมาณได้พิจารณาแล้วขอเรียนชี้แจง และเสนอแนะข้อคิดเห็น
ตามลำดับข้อขัดข้องและปัญหาของกระทรวงเกษตรฯ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การกำหนดให้การประกวดราคาแต่ละครั้งต้องจัดทำบัญชีแสดงปริมาณ
วัสดุและราคาส่งก่อสร้าง เพื่อให้ผู้เข้าประกวดราคาแจ้งปริมาณ ราคา เพื่อประโยชน์ในการ
ตรวจสอบและเปรียบเทียบราคา ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นว่า เป็นปัญหาสำหรับ
งานโครงการก่อสร้างใหญ่ เช่น งานเขื่อน งานระบบส่งน้ำ ตลอดจนงานอาคารในคลองส่งน้ำ
ที่จะต้องใช้เวลาดำเนินการและจัดทำเอกสารมากขึ้นหลายสิบเท่าตัวนั้น สำนัก
งบประมาณเห็นว่า บัญชีแสดงปริมาณวัสดุและราคาส่งก่อสร้างตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว
ย่อมจะต้องแตกต่างกันออกไปตามลักษณะงานของการก่อสร้างแต่ละชนิดแต่ละ
โครงการ ดังนั้น เพื่อให้การแสดงบัญชีดังกล่าวถูกต้องและสามารถใช้งานได้เต็มตาม
วัตถุประสงค์ที่คณะทำงานมุ่งหวัง และไม่ให้เกิดอุปสรรคล่าช้าแก่การปฏิบัติงานอันจะเป็น
ผลเสียหายแก่ราชการและป้องกันการทุจริตได้อีกด้วย จึงเห็นสมควรให้คณะทำงานในเรื่องนี้
พิจารณาบททวนใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยให้เชิญผู้แทนหน่วยงานที่เป็นฝ่ายปฏิบัติและมี

ประสบการณ์ในการประกวดราคางานใหญ่ ๆ เช่น งานของกรมชลประทานหรือกรมโยธาธิการ ตลอดจนกรมทางหลวงและส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์ในการก่อสร้างมาก เข้าร่วมพิจารณาหาทางแก้ไขหรือออกแบบบัญชีรายละเอียดดังกล่าวให้สามารถปฏิบัติงานให้ลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ ไม่เกิดอุปสรรค และก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นผลดีแก่ทางราชการ อันจะเป็นการป้องกันการรั่วไหลและการทุจริตต่อไป ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขข้อขัดข้อง ข้อ ๑.๑ ๑.๒ ๑.๓ และ ๑.๔ ตามหนังสือที่ กส ๐๒๐๓/๘๖๒๕ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๒๑ ได้ต่อไป

ข้อ ๒ การกำหนดให้ผู้เข้าประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างที่มีวงเงินตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นว่า อาจทำให้ราคาก่อสร้างที่ผู้เข้าประกวดราคาเสนอสูงกว่าที่ควร และงานก่อสร้างที่ดำเนินการในท้องที่ทุรกันดารมักประสบปัญหา เพราะจากประสบการณ์ที่ผ่านมามักจะ ได้ผู้รับจ้างที่เป็นบุคคลธรรมดาในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยผู้รับเหมาทางส่วนกลางหรือที่ จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลไม่สนใจที่จะยื่นซองเข้าประกวดราคาเลยนั้น สำนักงานประมาณ เห็นว่า ขณะนี้ปรากฏว่าผู้รับเหมาก่อสร้างส่วนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องถิ่นปฏิบัติงานต่ำกว่ามาตรฐานคือ ทำงานโดยคำนึงถึงปริมาณมากกว่าคำนึงถึงคุณภาพ ทำให้ราคางาน ไม่ถูกต้องตรงตามความจริงผู้รับเหมารายย่อยอาจรับงานราคาต่ำกว่าก็จริง แต่มีปัญหา เรื่องละทิ้งงานกลางคันหรือบางรายละเอียดงานตั้งแต่งวดแรกก็มีเป็นอันมากทำให้เกิดการเสียหายแก่ราชการอย่างยิ่ง ดังนั้น การกำหนดให้ผู้รับจ้างเหมาเป็นนิติบุคคลจึงเป็นผลดี และมีหลักประกันมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจการเงินและด้านผลงาน

ข้อ ๓ การกำหนดให้มีการแบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน และการกำหนดเวลา ก่อสร้างแล้วเสร็จของงานแต่ละงวดนั้นเห็นว่า ในหน่วยงานบางหน่วยเดิมถือปฏิบัติโดยให้ผู้รับเหมาเป็นผู้วางแผนการแบ่งงวดงานด้วยความเห็นชอบของนายช่างหรือสถาปนิกของทาง ราชการ ก็ต้องกำหนดไว้แน่นอนแต่แรกอาจมีปัญหาก็ให้ผู้รับเหมาขอเปลี่ยนแปลง ภายหลังได้ ถ้าการดำเนินงานไม่ได้ตามที่ระบุไว้ นั้น สำนักงานประมาณมีความเห็นว่า ถ้าเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้คือแบ่งงวดงานเป็นร้อยละของงานทั้งหมด และสัมพันธ์ กับงวดการจ่ายเงินแต่ละงวด โดยมีแผนการปฏิบัติงานประกอบแล้วก็ย่อมไม่มีปัญหาใด ๆ ถ้ามีแผนปฏิบัติงานที่แน่นอนและถูกต้อง เว้นแต่จะมีวิกฤตการณ์ที่ไม่คาดหมายเกิดขึ้น ก็ย่อมจะอยู่ในวิสัยที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุผลและความจำเป็น เป็นกรณี ๆ ไป

ข้อ ๔ ตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าประกวดราคานั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว สมควรที่จะยึดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไปได้

ข้อ ๕ การกำหนดให้ส่งประกาศแจ้งความประกวดราคาให้องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ภายใน ๓ วันทำการนั้น อยู่ในวิสัยที่จะปฏิบัติได้อยู่แล้วไม่ควรขยายเป็น ๕ วันทำการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอประกอบการพิจารณาของท่านรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สุธี สิงห์เสน่ห์

(นายสุธี สิงห์เสน่ห์)

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

กองวิเคราะห์ ๔

โทร. ๒๘๑๑๐๔๔ ต่อ ๒๓๑

ที่ สร ๐๘๐๒/๒๔๗๕

สำนักงาน ป.ป.ป.

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ชี้แจงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประกวดราคาส่งก่อสร้าง
ของทางราชการ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ กส ๐๒๐๓/๘๖๒๕ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับเรื่อง
ร้องเรียนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอให้ทบวทนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่อง
การปรับปรุงแก้ไขวิธีประกวดราคาส่งก่อสร้างของทางราชการ หน่วยงานของรัฐ และ
รัฐวิสาหกิจ นั้น

สำนักงาน ป.ป.ป. ขอเรียนชี้แจงดังนี้

๑. ตามที่มติคณะรัฐมนตรีให้แจ้งรายละเอียดตามตัวอย่างนั้น ก็เพื่อ
ประโยชน์ในการตรวจสอบและเปรียบเทียบราคา ซึ่งตามปกติหน่วยงานจะต้องแสดง
รายละเอียดเมื่อขอตั้งงบประมาณอยู่แล้ว ส่วนแบบตัวอย่างที่ให้นั้นเป็นเพียงตัวอย่าง
เกี่ยวกับการก่อสร้างอาคาร ซึ่งหน่วยงานไม่จำเป็นจะต้องทำตามตัวอย่างทุกขั้นตอน เพียง
แต่แยกรายการวัสดุให้ตรงกับงานที่จะก่อสร้างเท่านั้น อนึ่ง การจัดแยกเป็นบัญชีแต่ละ
กลุ่มจะสะดวกยิ่งขึ้นและสามารถตรวจสอบได้ง่าย

๑.๑ การกำหนดให้การประกวดราคาแต่ละครั้งต้องจัดทำบัญชีแสดง
ปริมาณวัสดุและราคาก่อสร้าง เพื่อให้ผู้เข้าประกวดราคาแจ้งปริมาณ ราคา เพื่อประโยชน์ใน
การตรวจสอบและเปรียบเทียบราคานั้น เป็นปัญหาสำหรับงานก่อสร้างใหญ่ เช่น งานเขื่อน
งานระบบส่งน้ำ งานอาคารในคลองส่งน้ำ มีลักษณะแตกต่างไปจากบัญชีตัวอย่างนั้น
ตามข้อเท็จจริงนั้นรายละเอียดที่ปฏิบัติมีเป็นจำนวนมากรายการ ซึ่งหน่วยงานแต่ละแห่ง
ก็ต้องแจ้งรายละเอียดอยู่แล้วให้ครบทุกงาน ซึ่งหน่วยงานไม่จำเป็นจะต้องทำทุกขั้นตอน
ตามตัวอย่าง และในการของบประมาณก็จัดทำรายละเอียดอยู่แล้ว จึงไม่ยุ่งยากที่จะ
ปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรีแต่อย่างใด

๑.๒ บางหน่วยงานที่ไม่มีสถาปนิกก็จะขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นได้ ประกอบกับระเบียบการจ้างพัสดุก็ได้ให้อำนาจในการจ้างผู้เขียนแบบอยู่ด้วยแล้ว

๑.๓ ในการจัดทำบัญชีปริมาณวัสดุ และราคาก่อสร้างนั้น หลักเกณฑ์ในการคำนวณแตกต่างกัน ถึงแม้จะมีวัสดุเพื่อเหลือเผื่อขาดก็ไม่น่าจะมีปัญหาที่จะปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรีไม่ได้ เพราะปกติก็ต้องมีวัสดุเพื่อเหลือเผื่อขาดอยู่แล้ว ไม่เป็นการยากแก่การพิจารณาเลย

๑.๔ การแยกบัญชีแสดงรายละเอียดตามวิธีการจ้างทำให้ต้องเสียเวลาในการเปิดซองตรวจสอบรายละเอียด ซึ่งก็ทำอยู่เป็นปกติในปัจจุบันอยู่แล้ว สำหรับงานที่มีการประกวดราคาการแก้ไขบางรายการที่เป็นช่องทางการทุจริตนั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการเปิดซอง

๒. การกำหนดให้ผู้เข้าประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างที่มีวงเงินตั้งแต่หนึ่งล้านบาทขึ้นไปต้องเป็นนิติบุคคล นั้น

๒.๑ ทำให้ราคาก่อสร้างสูงกว่าที่ควร ไม่เป็นความจริงเสมอไป การที่ต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายนั้น ก็เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการจะได้ผู้ที่มีประสบการณ์มีอาชีพในการก่อสร้างที่แท้จริง เป็นที่เชื่อถือได้ หน่วยราชการนั้นสามารถติดตามการปฏิบัติงานเรียกชดใช้ค่าเสียหายในภายหลังได้ และนิติบุคคลนั้นต้องมีการเสียภาษีในการประกอบธุรกิจนั้นด้วย ถ้าไม่เป็นนิติบุคคลหรือเป็นเอกชนก็ไม่สามารถจะทราบประวัติ ความชำนาญ ผลงานที่ทำมาแล้วในอดีตได้ เป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบระหว่างผู้รับเหมาเอกชนกับเจ้าหน้าที่ของส่วนรัฐบาลได้ และราคาก่อสร้างของเอกชนบางกรณีสูงกว่านิติบุคคล ไม่สามารถติดตามทวงถามเรียกร้องให้ชดเชย เพราะไม่มีแหล่งที่อยู่แน่นอน รัฐก็เก็บภาษีไม่ได้ การก่อสร้างที่ดำเนินงานในท้องถิ่นทุรกันดาร ถ้าหน่วยราชการนั้นมีความจำเป็นจะต้องจ้างบุคคลธรรมดา หน่วยราชการนั้นก็ควรจะต้องพิจารณาให้รอบคอบเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้รับจ้างตามระเบียบการจ้างพัสดุอยู่แล้ว และวงเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท นั้นก็มากพอที่จะหาผู้ที่มีประสบการณ์เป็นที่เชื่อถือของหน่วยงานนั้นอยู่แล้ว จากการชี้แจงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำให้เข้าใจว่า การประกวดราคาการก่อสร้างของกรมชลประทานทำอยู่ในวงแคบเกินไป ควรส่งเสริมให้มีการจดทะเบียนนิติบุคคลให้ถูกต้องเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

๓. การที่ให้ผู้รับเหมาเป็นผู้วางแผนการแบ่งงวดงาน โดยความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ราชการนั้น ไม่ถูกต้อง เป็นการให้อำนาจผู้รับเหมาเกินขอบเขตมากไป

๔. การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าประกวดราคาตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น
ให้อยู่ในดุลพินิจของหน่วยราชการนั้น ๆ

๕. การกำหนดให้ส่งแจ้งความใน ๓ วันทำการ หลังจากที่ลงนามในประกาศ
ประกวดราคาแล้วนั้น เป็นเวลาอันสมควรแล้ว ถ้าหน่วยราชการนั้น ๆ จะให้ความร่วมมือ
ตามมติคณะรัฐมนตรี

๖. สำนักงาน ป.ป.ป. ได้ออกหนังสือเชิญหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ ที่มีการ
ก่อสร้างตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป จำนวน ๕๐ หน่วยงาน ให้ส่งผู้แทนมาร่วม
ประชุมเพื่อชี้แจงและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว
ด้วยแล้ว ในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๑

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) สุธี อากาศฤกษ์
(นายสุธี อากาศฤกษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ป.

กองวิจัยและวางแผน

โทร. ๒๘๒๓๑๖๑ ต่อ ๔๓

ด่วนมาก

ที่ สร ๐๘๐๒/๓๐๕๒

สำนักงาน ป.ป.ป.

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขวิธีการประกวดราคาก่อสร้าง

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือ ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑ ให้ส่วนราชการ
หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจทุกแห่งถือปฏิบัติตามมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริต
และประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการประกวดราคาก่อสร้าง กับให้ส่งประกาศแจ้งความประกวด
ราคาก่อสร้างให้กรมประชาสัมพันธ์ประกาศด้วย นั้น

เนื่องจากมีบางส่วนราชการฯ สงสัยไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติตามมติข้างต้นที่อ้างถึง
สำนักงาน ป.ป.ป. จึงได้เชิญผู้แทนส่วนราชการฯ ที่มีการก่อสร้างตั้งแต่ ๒๐ ล้านบาทขึ้นไป
๕๐ หน่วยงาน ไปร่วมประชุมชี้แจงปัญหาการปฏิบัติกับคณะกรรมการเฉพาะกิจ
(ติดตามรายงานผลการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกวดราคาส่งก่อสร้างของทางราชการ
หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ป. ตามมติคณะรัฐมนตรี)
กรรมการและอนุกรรมการ ป.ป.ป. และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ป. ที่เกี่ยวข้อง
เมื่อวันที่ ๑๘-๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๓๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงาน
ป.ป.ป. ความเห็นที่ประชุมให้มีการแก้ไขปรับปรุงข้อความและถ้อยคำบางประการเกี่ยวกับ
มาตรการดังกล่าวให้เหมาะสม ทั้งนี้ โดยมีคณะกรรมการเฉพาะกิจ และคณะกรรมการ
ป.ป.ป. ฝ่ายวิจัย ร่วมในการพิจารณาด้วย

สำนักงาน ป.ป.ป. จึงเสนอขอแก้ไขปรับปรุงมาตรการเพื่อป้องกันการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบเกี่ยวกับวิธีการประกวดราคาก่อสร้าง ตามเอกสารที่แนบมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สุธี อากาศฤกษ์

(นายสุธี อากาศฤกษ์)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ป.

กองวิจัยและวางแผน

โทร. ๒๘๒๓๑๖๑ ต่อ ๔๗

มาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการประกวดราคาก่อสร้างที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (๑)	เหตุผล (๒)
การกำหนดมาตรการดังกล่าว มีความมุ่งหมายเพื่อใช้กับการประกวดราคาก่อสร้างของทางราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ในลักษณะที่ให้สอดคล้องกับระเบียบที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และมีใช้เป็นการกำหนดระเบียบขึ้นใหม่ แต่มุ่งให้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นสำคัญ ๑. ข้อกำหนด เงื่อนไข ในการประกาศแจ้งความประกวดราคา ๑.๑ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้กำหนดแบบบัญชีรายการก่อสร้างขึ้น ตามความเหมาะสมของลักษณะ และประเภทของงาน เพื่อให้ผู้เข้าประกวดราคาก่อสร้งปริมาณวัสดุและราคา ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและเปรียบเทียบกับราคากลาง และราคาของผู้เจ้าประกวดราคารายอื่น ๆ	มีผู้แทนของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติเข้าใจว่ามาตรการดังกล่าวที่กำหนดไว้เดิมเป็นมติคณะรัฐมนตรี และเป็นระเบียบที่กำหนดเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องว่า มาตรการดังกล่าวมีได้แก่ใจหรือยกเลิกระเบียบในปัจจุบันแต่อย่างใด แต่เป็นเพียงแนวทางปฏิบัติเท่านั้น มีผู้สงสัยว่า ใครเป็นผู้กำหนดรายการ ปริมาณวัสดุ และราคาตามข้อกำหนดเดิม การกรอกรายการจำเป็นต้องกรอกทุกรายการในบัญชีตัวอย่างและใช้กับงานก่อสร้างทุกประเภทหรือไม่ ฯลฯ ซึ่งความมุ่งหมายแท้จริงที่กำหนดแบบบัญชีแสดงปริมาณวัสดุและราคาดังนั้น เป็นเพียงบัญชีที่ยกขึ้นมาเป็นตัวอย่างเท่านั้น จึงต้องแก้ไขถ้อยคำและข้อความให้ถูกต้องชัดเจนดังกล่าว

มาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการประกวดราคาก่อสร้างที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (๑)	เหตุผล (๒)
๑.๒ หากจะกำหนดลักษณะหรือยี่ห้อสิ่งของในรายการก่อสร้าง ก็ให้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๕๒ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๒๐ ๑.๓ ให้กำหนดเวลาการก่อสร้างแล้วเสร็จไว้ในแจ้งความประกวดราคา เว้นแต่กรณีที่ไม่สามารถกำหนดเวลาการก่อสร้างได้ ๒. การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าประกวดราคา ๒.๑ ในการประกวดราคาก่อสร้างวงเงินตั้งแต่ ๑ ล้านบาทขึ้นไป โดยปกติผู้เข้าประกวดราคาจะต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ทั้งนี้บังคับถึงการประกวดราคาก่อสร้างระหว่างประเทศ และการประกวดราคาก่อสร้างซึ่งเป็นโครงการเงินกู้จากต่างประเทศ เว้นแต่การทำสัญญาก่อสร้างซึ่งบริษัทต่างประเทศจะต้องตั้งตัวแทนจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย	ความหมายและถ้อยคำชัดเจนแล้ว "ไม่มีแก้ไข" ความหมายและถ้อยคำชัดเจนแล้ว "ไม่มีแก้ไข" มีปัญหาสำหรับบางหน่วยงานซึ่งเห็นว่าการกำหนดให้ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล อาจทำให้ราคาค่าก่อสร้างสูง โดยเฉพาะในท้องที่ทุรกันดารมักหาตัวผู้รับเหมาที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลยาก ขณะเดียวกันผู้รับเหมาในส่วนกลางก็ไม่สนใจเข้าประกวดราคา ปัญหาดังกล่าว ความเห็นส่วนใหญ่ของผู้แทนส่วนราชการหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจที่เข้าร่วมประชุม และความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณากำหนดมาตรการนี้ เห็นว่า ยัง

มาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับ การประกวดราคาก่อสร้างที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (๑)	เหตุผล (๒)
๒.๒ ต้องมีวัตถุประสงค์ทำการรับเหมาก่อสร้าง ๒.๓ ในกรณีจำเป็นต้องกำหนดผลงานก่อสร้างและความ ชำนาญในการรับเหมาก่อสร้าง ให้กำหนดได้ตามความจำเป็นของงาน แต่จะ ต้องคำนึงถึงลักษณะสภาพของงาน เช่น ผู้รับเหมาย่อยอาจเคย ทำงานราคางานร้อยละสามมาแล้ว แต่งานนั้นอาจเป็นเพียงงานสร้าง บ้านพักเจ้าหน้าที่ ๑,๐๐๐ หลัง ราคางานจึงสูง แต่สภาพงานไม่มีคุณค่าพอ เมื่อเปรียบเทียบกับงานที่จะต้องเข้าประกวดราคา ซึ่งอาจเป็นтик ๖ ชั้น	ไม่สมควรแก้ไข เหตุผลก็คือ ปัจจุบันผู้รับเหมางานในท้องถิ่น ปฏิบัติงาน ต่ำกว่ามาตรฐานค่านึงถึงปริมาณมากกว่าคุณภาพ นอกจากนี้ ยังมีปัญหา ทั้งงาน อันทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ควรปรับปรุงถ้อยคำใหม่เป็น “โดยปกติผู้เข้าประกวดราคาค่าจะต้องเป็น นิติบุคคล...” เพื่อว่าในกรณีจำเป็น โดยมีเหตุผลสมควร ผู้ปฏิบัติสามารถ แก้ไขข้อขัดข้องได้ ส่วนข้อความอื่นคงเดิม ความหมายและถ้อยคำชัดเจนแล้ว ไม่มีแก้ไข แก้ไขข้อความเดิม “หรือเอกชนที่ทางราชการเชื่อถือได้นั้น ควรมีผลงานประเภทเดียวกันมาแล้ว” เป็น “หรือเอกชนที่หน่วยงานนั้น พิจารณาเห็นว่าควรเชื่อถือได้ และควรมีผลงานประเภทเดียวกัน มาแล้ว” และตัดข้อความเดิม “และจะต้องคำนึงถึงผลงานก่อสร้างที่ได้ ดำเนินการติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๓ ปี ถึงวันที่เข้าประกวดราคา” ออก

มาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการ การประกวดราคาก่อสร้างที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (๑)	เหตุผล (๒)
เขียน หรือสะพาน ซึ่งต้องใช้เทคนิคแตกต่างไปจากบ้านพักตามปกติเป็น อันมาก ใบรับรองผลงานก่อสร้างของผู้เข้าประกวดราคาฯ ต้องเป็นผู้ สัญญาโดยตรงกับทางราชการ องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ที่หน่วยงานนั้นพิจารณาเห็นว่าควรเชื่อถือได้ และควรมีผลงานประเภท เดียวกันมาแล้ว ๓. การแบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน กำหนดเวลาแล้วเสร็จ และ ส่งมอบงาน ๓.๑ ให้แบ่งงวดงานตามขั้นตอนของการทำงานให้สัมพันธ์ กับการจ่ายเงินแต่ละงวด ๓.๒ ให้กำหนดงวดงาน งวดการจ่ายเงินไว้ให้ทราบอย่าง แน่นอนชัดเจน ในแจ้งความประกวดราคา และให้อยู่ในวิสัยที่ผู้รับเหมาจะ ปฏิบัติได้	ข้อกำหนดใน ๓.๑-๓.๒ แก่ผู้ยื่นคำและข้อความใหม่ให้ ความชัดเจน สำหรับแผนการปฏิบัติงาน (Progress Chart) ตาม ข้อกำหนดเดิมนั้น ปกติเป็นเรื่องที่ผู้รับจ้างต้องจัดทำขึ้นอยู่แล้ว จึงไม่ จำเป็นต้องกำหนดเอาไว้อีก ส่วนการกำหนดให้ผู้ผูกพันงบประมาณข้ามปี นั้น มีบางกรณีที่ระยะเวลาการผูกพันเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด

มาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับ การประกวดราคาก่อสร้างที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (๑)	เหตุผล (๒)
แจ้งความประกวดราคา อ.ส.ม.ท. จะเป็นผู้ประกาศแจ้งความประกวดราคา ทางสำนักข่าวแห่งชาติ, โทรทัศน์สีช่อง ๕ ทางสถานีวิทยุ ท.ท.ท. ภาค ปกติและในรายงานข่าวประจำวัน ทั้งนี้ ให้ส่งประกาศแจ้งความประกวดราคาให้กรมประชา สัมพันธ์ด้วย ๕. การขายแบบรูปรายการ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่จะขายแบบรูปรายการก่อสร้างถือปฏิบัติ ดังนี้ ๕.๑ กำหนดราคายแบบรูปรายการในราคาพอสมควร โดยไม่หวังส่วนเกินของค่าใช้จ่ายเป็นรายได้ของส่วนราชการ หน่วยงานของ รัฐ และรัฐวิสาหกิจ หรือเพื่อหวังส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ๕.๒ ไม่กำหนดราคายแบบรูปรายการในอัตราร้อยละ ของราคากลางหรือวงเงินงบประมาณที่ได้รับ เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ผู้เข้า ประกวดราคาทราบราคากลาง หรือวงเงินงบประมาณก่อสร้าง	ความหมายและถ้อยคำชัดเจนแล้ว ไม่มีแก้ไข ความหมายและถ้อยคำชัดเจนแล้ว ไม่มีแก้ไข ความหมายและถ้อยคำชัดเจนแล้ว ไม่มีแก้ไข

มาตรการป้องกันการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับการประกวดราคาก่อสร้างที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (๑)	เหตุผล (๒)
๕.๓ ขยายแบบรูปรายการ ณ หน่วยต้นสังกัด และหากสามารถจะขยาย ณ หน่วยงานย่อยที่มีการก่อสร้างได้ก็ให้กระทำด้วย ๕.๔ สถานที่ขยายแบบรูปรายการ ต้องเป็นสถานที่ที่ผู้ต้องการซื้อแบบสามารถติดต่อได้สะดวก ไม่ใช่เขตหวงห้าม ๕.๕ เตรียมแบบรูปรายการไว้ให้มากเพียงพอกับความต้องการของผู้ที่จะซื้อแบบ ๕.๖ เปิดโอกาสให้ผู้ซื้อแบบที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดได้ซื้อแบบรูปรายการได้เท่าเทียมกัน	สถานที่ขยายแบบรายการซึ่งกำหนดให้ขาย ณ หน่วยงานย่อยนั้น บางกรณีอาจเป็นปัญหาสำหรับหน่วยงานผู้ปฏิบัติ สมควรแก้ไขให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจสามารถใช้ดุลพินิจได้ตามความจำเป็น จึงต้องแก้ไขถ้อยคำและข้อความให้เหมาะสม ความหมายและถ้อยคำชัดเจนแล้ว ไม่มีแก้ไข ความหมายและถ้อยคำชัดเจนแล้ว ตัดคำว่า “ต้อง” ออก ข้อกำหนดเดิมอาจเป็นปัญหาทำให้เข้าใจได้ว่าการขยายรูปแบบรายการแก่ผู้ที่ต้องการนั้น ผู้ซื้อต้องการมากเท่าใดก็ได้ จึงต้องแก้ไขถ้อยคำให้เหมาะสมและชัดเจน กล่าวคือ ผู้ที่มีสิทธิจะซื้อรูปแบบรายการต้องมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไข หรือข้อกำหนดตามเงื่อนไขแห่งความประกวดราคา

มาตรการเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติกรรมชอบเกี่ยวกับ การประกวดราคาก่อสร้างที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (๑)	เหตุผล (๒)
๖. การรับซองและการเปิดซองประกวดราคา การยกเลิก การประกวดราคา ๖.๑ การเปิดซองประกวดราคา ถ้าไม่ใช้เป็นการผิดพลาด ในเรื่องใบหรือข้อสาระสำคัญ ซึ่งกำหนดไว้ในแจ้งความประกวดราคา แต่เป็นการผิดพลาดเล็กน้อย เช่น ไม่ขีดฆ่าอากรแสตมป์ ให้พิจารณา ผ่อนปรนให้ผู้เข้าประกวดราคา โดยไม่ได้ตัดผู้เข้าประกวดราคานั้นออก ๖.๒ ในการเปิดซองประกวดราคา นอกจากพิจารณา โดยถือหลักการรวมสุดท้ายเป็นเกณฑ์พิจารณาตัดสินแล้ว ให้พิจารณา ราคาต่อหน่วย (Unit Cost) ของแต่ละรายการตามที่กำหนดในข้อ ๑.๑ ว่า ถูกต้องเหมาะสมตามความเป็นจริงหรือไม่ประกอบด้วย	แก้ไขถ้อยคำและข้อความให้ชัดเจน โดยรวมข้อ ๖ และ ๗ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้ทราบโดยแน่ชัดว่า เงื่อนไข หรือ ข้อสาระสำคัญใดที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขประกาศแจ้งความประกวดราคาแล้ว หากมีการผิดพลาดในขั้นตอนเปิดซองประกวดราคา จะรับพิจารณาหรือผ่อนผัน ใด ๆ ไม่ได้ ขณะเดียวกัน ข้อผิดพลาดหรือบกพร่องซึ่งเห็นว่าเป็นเรื่อง เล็กน้อยและมีกำหนดไว้ในเงื่อนไขประกาศแจ้งความประกวดราคา ให้ ผ่อนผันได้ ก็ให้คณะกรรมการเปิดซองประกวดราคา หรือผู้ที่มี อำนาจกำหนดเงื่อนไขประกาศแจ้งความประกวดราคาผ่อนผันให้แก้ไข เมื่อเห็นว่ามิเหตุผลสมควร

มาตรการเพื่อการป้องกันกันทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับ การประกวดราคาก่อสร้างที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ (๑)	เหตุผล (๒)
๖.๓ การประกวดราคาคาไรโด หากมีการรวมหัวกัน (ตัว) หรือมีหลักฐานให้เชื่อได้ว่า การดำเนินการประกวดราคาคาไรวัน กระทำไปโดยไม่สุจริต หรือมีเหตุอันสมควรยกเลิกเพื่อทำการประกวด ราคาใหม่ ก็ให้ยกเลิกการประกวดราคาคาไรวัน โดยไม่ต้องเกรงว่าจะ เกิดปัญหาเรื่องสิ้นเปลืองเวลาประกวดราคาใหม่ หรือจะทำงานไม่ทันปี งบประมาณ	

ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๕๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๘ มีนาคม ๒๕๒๐

เรื่อง การระบุคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งของหรือยี่ห้อสิ่งของ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกที่ สร ๑๐๐๑/๒๒๓ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๐

ตามที่ได้ยื่นยันมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยในหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ้างและการพัสดุของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตามที่กระทรวงการคลังเสนอ รวม ๓ ประการ ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนมติเกี่ยวกับการซื้อสิ่งของโดยการระบุคุณลักษณะหรือยี่ห้อ ตามนัยข้อเสนอของกระทรวงการคลังข้อ ๑ ตามหนังสือที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้องชัดเจน สำหรับการกำหนดรายการก่อสร้างในการจ้างหรือการซื้อสิ่งของโดยทั่วไป ความละเอียดปรากฏตามสำเนาบันทึกที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๐ ลงมติรับทราบและให้ถือปฏิบัติต่อไปได้ ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ปลั่ง มีจุล

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

โทร. ๒๘๑๐๐๐๗

ด่วนมาก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.....

ที่.....สร ๑๐๐๑/๒๒๓.....วันที่.....

เรื่อง.....การระบุคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งของหรือยี่ห้อสิ่งของ.....

เรียน ท่านรองนายกรัฐมนตรี (นายอัมพร จันทรวจิตร)

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเสนอว่า ตามมติคณะรัฐมนตรี แจ้งตาม สร ๐๒๐๓/ว ๑๕๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๕ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามข้อกำหนดของกระทรวงการคลัง ข้อ ๑ มิให้กำหนด รายละเอียดของงาน หรือลักษณะเฉพาะ (Specifications) ของสิ่งของที่จะซื้อให้ใกล้เคียงกับ ยี่ห้อหนึ่งยี่ห้อใดโดยเฉพาะนั้น เป็นปัญหาในการปฏิบัติที่จะนำวัสดุมาใช้ในการก่อสร้าง เพราะวัสดุก่อสร้างที่ใช้อยู่ในประเทศขณะนี้ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของกระทรวง อุตสาหกรรม ยังมิได้กำหนดมาตรฐานไว้อีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะวัสดุด้านสถาปัตยกรรม เช่น สี, กระเบื้อง, ยาง, วัสดุฝ้าเพดานทุกชนิด, ดวงโคม และอุปกรณ์ประกอบ ฯลฯ กว่ากระทรวงอุตสาหกรรมจะกำหนดขึ้นได้ครบก็ต้องใช้เวลาเป็นปี ส่วนการห้ามมิให้ กำหนดลักษณะเฉพาะของสิ่งของให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง และให้กำหนดรายละเอียด ของสิ่งของในสาระสำคัญเท่านั้น ก็พบว่าจะเกิดปัญหาในการตรวจรับสิ่งของเป็นอย่างมาก และไม่ทำให้บังเกิดผลดีแก่ทางราชการกลับจะเป็นการเสียเปรียบผู้รับจ้างตลอดเวลา ตัวอย่าง เช่น การกำหนดสีในการทาอาคารจะกำหนดได้เพียงคำว่า สีพลาสติก หรือสีน้ำมัน ชนิดทา ภายนอกหรือทภายใน ที่ผลิตภายในประเทศหรือต่างประเทศเท่านั้น การกำหนดกว้าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ผู้รับจ้างจะนำของที่มีราคาต่ำสุดและคุณภาพต่ำสุดมาใช้กับอาคารโดยที่หน่วย ราชการจะไม่สามารถควบคุมได้ เพราะได้นำของมาใช้ตามข้อกำหนดแล้ว แต่ถ้าระบุยี่ห้อ ของ ซึ่งแยกคุณภาพออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยใช้ราคาเป็นหลักแล้ว ก็จะสามารถเลือกของที่มี คุณภาพที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมาใช้ได้ แต่เนื่องจากการระบุยี่ห้อสิ่งของเป็นการขัดต่อมติ คณะรัฐมนตรี กระทรวงสาธารณสุขจึงเห็นควรให้ระบุราคาส่งของเป็นเกณฑ์เพื่อผู้รับจ้าง จะได้เสนอราคาได้ถูกต้องและทราบว่าของที่จะนำมาใช้นั้น อยู่ในเกณฑ์คุณภาพใด และใน ทางปฏิบัติควรให้คณะกรรมการตรวจการจ้างเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกสิ่งของต่าง ๆ ในเกณฑ์ ราคาที่กำหนดไว้ แต่ทั้งนี้ อาจจะเป็นปัญหาถ้าปรากฏว่าสิ่งของได้ขึ้นราคาไปมาก กระทรวง

สาธารณสุขจึงเสนอขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๐ แล้วมีมติมอบให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับไปเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาเรื่องนี้ และให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในวันพุธที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๐ อีกครั้งหนึ่ง นั้น

กระผมได้เชิญผู้แทนกรมโยธาธิการ สำนักงบประมาณ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และคณะอนุกรรมการพิจารณาปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้างและการพัสดุพิจารณาร่วมกันแล้ว มีความเห็นขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามระบุชื่อ และการห้ามมิให้กำหนดลักษณะเฉพาะของสิ่งของที่จะซื้อให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ ดังต่อไปนี้

หลักการซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือเวียนของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๕๐๓/ว ๘๗ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๐๗ ซึ่งกำหนดว่า รายการวัสดุก่อสร้างห้ามระบุยี่ห้อเป็นการเจาะจงตายตัว แต่ให้ใช้วัสดุอื่นที่มีคุณภาพเทียบเท่าได้นั้น คงยังถือปฏิบัติอยู่ และไม่ขัดหรือแย้งกับหลักการที่กระทรวงการคลังเสนอคณะรัฐมนตรี แจ้งตามหนังสือเวียนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๕ ซึ่งกำหนดไว้ในข้อ ๑ ว่า การจ้างหรือซื้อทรัพย์สิน ให้กำหนดรายละเอียดของงานหรือลักษณะเฉพาะของสิ่งของในสาระสำคัญ และห้ามมิให้กำหนดลักษณะเฉพาะของสิ่งของที่จะซื้อให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ กล่าวคือ การห้ามระบุชนิดยี่ห้อเป็นการเจาะจงตายตัว หรือการห้ามกำหนดลักษณะเฉพาะของสิ่งของที่จะซื้อให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะนั้น สาระสำคัญก็เพื่อให้ทางราชการได้มีโอกาสเลือกสิ่งของตามที่ต้องการ และได้ประโยชน์ภายในวงเงินงบประมาณที่มีอยู่มากที่สุด ซึ่งในขณะเดียวกันก็เพื่อเปิดโอกาสให้เป็นธรรมแก่ผู้ที่เข้าแข่งขันเสนอราคากับทางราชการด้วย

เมื่อเกิดข้อขัดข้องหรือปัญหาตามความเข้าใจของกระทรวงสาธารณสุขดังกล่าว จึงเห็นควรซ่อมความเข้าใจ และกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้องชัดเจนเสียใหม่ สำหรับการกำหนดรายการก่อสร้างในการจ้าง ดังนี้

๑. กรณีที่มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือกระทรวงอุตสาหกรรมรับรองแล้ว หรือมีมาตรฐานที่ส่วนราชการอื่น เช่น สำนักงบประมาณได้กำหนดไว้ ก็ให้ระบุตามมาตรฐานนั้นได้ตามความจำเป็น

๒. กรณีที่สิ่งของยังไม่ได้กำหนดมาตรฐานดังกล่าวตามข้อ ๑ แต่ส่วนราชการมีความจำเป็นต้องใช้สิ่งของซึ่งเห็นว่ามีคุณภาพดี เป็นที่นิยมใช้กันในขณะนั้น และมีความจำเป็นต้องระบุชื่อยี่ห้อสิ่งของ ก็ให้ระบุชื่อยี่ห้อสิ่งของนั้น ๆ ได้ แต่ต้องให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถระบุได้ และให้ถือเป็นหลักการว่าสิ่งของที่มีคุณภาพเทียบเท่ากับยี่ห้อที่ระบุก็ให้ใช้ได้ด้วย ทั้งนี้ การระบุยี่ห้อดังกล่าวให้พยายามสนับสนุนผลิตภัณฑ์หรือกิจการของคนไทย ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้างฯ ข้อ ๒ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ ข้อ ๓

ในกรณีที่ผู้เสนอขอใช้สิ่งของที่มีคุณภาพดีกว่าหรือเทียบเท่ากับสิ่งของตามที่ส่วนราชการระบุชื่อยี่ห้อไว้ ก็ให้ผู้เสนอพิสูจน์ให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า ๓ คน ซึ่งส่วนราชการแต่งตั้งขึ้นจากผู้ชำนาญการหรือผู้แทนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ถ้าคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิยอมรับรองสิ่งของนั้นแล้ว ก็ให้ส่วนราชการยอมรับว่าเป็นสิ่งของเทียบเท่าได้ ความเห็นของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ถือเป็นที่สุดเฉพาะคราวนั้น

ส่วนการซื้อสิ่งของโดยทั่วไปนั้น กระผมเห็นควรให้คงถือปฏิบัติต่อไปตามมติคณะรัฐมนตรีเดิม ตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๔๐๓/ว ๕๓ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ และที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๕๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๕ ซึ่งห้ามมิให้กำหนดลักษณะเฉพาะของสิ่งของที่จะซื้อให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่ง และห้ามระบุยี่ห้อสิ่งของที่ต้องการจะซื้อทุกชนิด เว้นแต่ที่มีข้อยกเว้นไว้ เช่น ยารักษาโรค เครื่องอะไหล่ เป็นต้น ซึ่งกำหนดให้ระบุยี่ห้อได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ยังไม่เป็นปัญหาที่ควรพิจารณาแก้ไขในคราวนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและมีบัญชา

(ลงชื่อ) พลโท บุญเรือน บัวจรรณู

(บุญเรือน บัวจรรณู)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑๘ มีนาคม ๒๕๒๐